

KÚRIA

Bfv.II.1484/2014/8.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év március hó 19. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rablás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 22.B.XIII.11162/2013/21. számú ítéletét és a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 28.Bf.XIII.8873/2013/13. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2013. április 26. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 22.B.XIII.11162/2013/21. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki rablás büntetében [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 321. § (1) bekezdés I. fordulat]. Ezért őt 4 év börtönbüntetésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett továbbá az előzetes fogvatartás beszámításáról és a bűnügyi költségről.

A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2013. október 4. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 28.Bf.XIII.8873/2013/13. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta az alábbiak szerint:

- a cselekményt rablás büntettének [2012. évi C. törvény (a továbbiakban: hatályos Btk.) 365. § (1) bekezdés a) pont II. fordulat] minősítette,
 - „főbüntetése” (helyesen: büntetése) szabadságvesztés, melynek végrehajtási fokozata börtön,
 - a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra,
 - rögzítette a terhelt személyazonosító okmányának számát, helyesbítette az egyik ülnök nevét;
- egyebekben helybenhagyta az első fokú ítéletet.

II.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a bűnösség megállapítása és törvénysértő minősítés folytán törvénysértő büntetés miatt, értelemszerűen enyhébben büntetendő bűncselekményként minősítés és a büntetés enyhítése érdekében.

Az indítvány - megjelölés nélkül - a Be. 416. § (1) bekezdése a) pontjának 3. fordulatán és b) pontjának 1. fordulatán alapul.

A terhelt felülvizsgálati indítványának indokai szerint:

- a rablás tényállási elemei nem valósultak meg. Csak abban bűnös, hogy magatartásával félelmet keltett a sértettben,
- a sértett vallomása részben pontatlan, helyesbítésre szorul. A megállapított tényállás ettől is eltért, mert ő valójában említést tett a bicskára, de nem közvetlenül a sértettre, hanem egy járókelőre vonatkoztatva, és a sértett azt is észlelte, hogy a fenyegetettsége következmény nélkül maradt,
- ő pénzt akart szerezni, de nem kapott, mire elállt a szándékától. A sértett magától pakolta ki a táskáját. Ő felszólította, hogy pakoljon vissza. Végül csak egy T R volt elől. Ő megkérdezte, hogy megeheti-e. A sértett ekkor már nem érezhette, hogy bármilyen hátrány érhetné,
- a sértett szerint ő a békesség kedvéért adta oda a T R-t. A terhelt fellépése „kicsit talán megfélemlítő volt”, ezért akaratot megtörő félelemről nem beszélhetünk, azért sem, mert az utcán a közelben járókelők voltak. A sértett tudatában volt annak, hogy másoktól is próbált kéregetni pénzt, de soha senkit nem bántott. Ráadásul ő 55 kg súlyú, míg a sértett 180 cm magas és sportos testalkatú, - a sértett osztálytársa őt cigányként írta le, így kissé elfogultnak érzi, miáltal tanúvallomása elfogadhatatlan,
- az ítélete, azaz büntetése erősen túlzó, azaz mértékében súlyos.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1774/2014/1. számú átiratában a terhelt felülvizsgálati indítványát részben törvényben kizártnak, részben

alaptalannak találta.

A Legfőbb Ügyészség a következőket fejtette ki:

- a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás irányadó, s nem támadható [Be. 423. § (1) bekezdés]. Az irányadó tényállás kiegészítésére, megváltoztatására nincs lehetőség. A tényállás a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységén keresztül, megalapozottságra hivatkozva sem kifogásolható,
 - az indítvány a sértetti vallomás pontatlanságára és a tanú elfogultságára hivatkozó részeiben törvényben kizárt,
 - az indítvány egyebekben nem alapos, mert
 - a terhelt a sértettel szemben élet, illetve testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmazott. Arra kényszerítette a fenyegetés hatása alatt álló sértettet, hogy a nála lévő T R-t átadja. Ekként a rablás tényállási elemeit maradéktalanul megvalósította, ezért bűnösségének megállapítása és a bűncselekmény minősítése egyaránt törvényes,
 - a szankció mértéke pedig csak törvénytörő minősítés vagy más anyagi jogi szabály megsértése esetén támadható, de ilyen nem történt, ezért az indítvány ezen részében is törvényben kizárt.
- A Legfőbb Ügyészség - miután feltétlen eljárási szabálysértést nem észlelt - a megtámadott határozat tanácsulésen történő hatályában fenntartását indítványozta.

A terhelt az észrevételében jórészt megismételte az indítványában foglaltakat. Továbbra is vitatta, hogy rablást követett volna el, mert célja pénzszerzés, és nem a Túró Rudi megszerzése volt, amit a sértett azért adott át, hogy ő leszálljon róla.

A terhelt felülvizsgálati eljárásban kirendelt védője az ügyészi nyilatkozatra észrevételt nem terjesztett elő.

III.

A Kúria azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati indítvány részben a törvényben kizárt, érdemében pedig nem alapos.

1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben kimerítően felsorolt indokok alapján nyílik lehetőség.

A felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható. [Be. 423. § (1) bekezdés]. Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás

megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

Felülvizsgálati indítványában a terhelt alapvetően a bűnösségének a megállapítását kifogásolta.

A Be. 416. § (1) bekezdése a) pontjának 3. fordulata alapján a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálatának van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

A terhelt felülvizsgálati indítványában mindenekelőtt a jogerős ítéletben megállapított tényállást, illetve a bíróság mérlegelésének a helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti mérlegelését vitatta, átértékelését célozta, és mindezen keresztül kifogásolta a bűnösség megállapítását - ami felülvizsgálati eljárásban kizárt.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésében c) pontjában felsorolt ún. feltétlen eljárási szabálysértéseken kívül eső eljárási indokok (um. a sértett vallomásának hiányossága, elfogult tanú vallomása) érdemi felülvizsgálat alapját nem képezhetik. Az irányadó tényállástól eltérő, azzal szemben álló állítások (a bicska említése egy járókelőre vonatkozott, a közelben járókelők voltak az utcán, a sértett tudatában volt, hogy soha senkit sem bántott, a sértett volt erőfölényben) ugyanígy elfogadhatatlanok. Ezekkel az indokokkal a Kúria nem is foglalkozhatott.

A tényállást támadó részében a felülvizsgálati indítvány kizárt, s ezért elutasításának van helye [Be. 421. § (2) bekezdés 1. mondat 1. fordulat]. A felülvizsgálati indítvány érdemi elbírálásra az indítvány egyéb érvei alapján került sor.

2. A Be. 416. § (1) bekezdése b) pontjának 1. fordulata alapján a jogerős ügydöntő bírósági határozat felülvizsgálatának van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

A hatályos büntető törvény szerint rablást követ el, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el mástól, hogy evégből a) valaki ellen erőszakot, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, vagy b) öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyezi [hatályos Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont].

Az irányadó tényállás (első fokú ítélet 2. oldal 4.-7. bekezdés; másodfokú ítélet 2. oldal 9. bekezdésbeli kiegészítés és helyesbítés) lényege a következő:

- a terhelt egy szervizúton a 16 éves sértetthez lépett, akitől a „tisztá ideg vagyok, az előző úrra is kicsaptam a bicskám... itt van a kezemben a bicska” kijelentéssel pénzt kért,
- a sértett közölte, hogy nincs nála pénz, mire a terhelt „nem akar rosszat csinálni” kijelentéssel, kezét a zsebében tartva, tovább kérte a pénzt,
- a terhelt komoly félelmet keltett a sértettben, aki ennek hatására egy autó tetejére a szatyrát és a zsebet kiürítve mutatta, hogy nincs nála pénz, a terhelt felszólítására végül átadott egy hetven forint értékű Túró Rudit, és ezután elhagyta a helyszínt,
- a sértett kára nem térült meg.

A Kúria e tényállás alapján azt állapította meg, hogy a bűncselekmény minősítése megfelelt a büntető anyagi jog szabályainak.

A terhelt fenyegetést intézett a sértett felé, amikor kezét a zsebében tartva, a kezében lévő bicskára és annak előző használatára utalt, ami nem jelentett mást, minthogy kilátásba helyezte, készen áll a kés ismételt használatára. Ezzel egyértelműen azt üzent a sértettnek, hogy legalábbis testi sérülés okozásával számolhat ellenkezése esetére. A fenyegetés közvetlenül a sértett testi épsége ellen irányult. Fenyegetésében olyan súlyos hátrányt helyezett kilátásba, amely nemcsak alkalmas volt arra, hogy a megfenyegetett sértettben komoly félelmet keltsen [hatályos Btk. 459. § (1) bekezdés 7. pont], hanem a komoly félelmet ténylegesen ki is váltotta. A fenyegetés akaratot bénító, lenyűgöző erejű (vis absoluta) hatást gyakorolt a sértettre, aki magától ürítette ki a szatyrát, valamint a zsebet, és adta át pénz hiányában a végül kikövetelt dolgot.

A terhelt a számára idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett vette el a sértettől. Cselekménye a rablás törvényi tényállásának valamennyi elemét megvalósította, a minősítés ezért kifogástalanul törvényes.

A terhelt az indítványában önkényesen értelmezte át az irányadó tényállást. Egy valójában nem létező, általa kialakított tényállásból vont le olyan következtetést a minősítésre, amely szerint - a részéről nem tagadott - félelemkeltés nem törte meg a sértett akaratát.

3. A felülvizsgálat szabályrendszere alapján törvénysértő minősítés hiányában a büntetés önmagában nem vizsgálható. A büntetés önmagában akkor eshetne felülvizsgálat alá, ha az - a minősítésen túl - a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűrő

rendelkezésébe ütközve volna a nemében vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239.), amire egyébként felülvizsgálati indítványában a terhelt nem hivatkozott és a Kúria ilyen törvénysértést maga sem észlelt.

A kifejtettek alapján a Kúria - a Be. 424. §-a (1) bekezdésének 1. fordulata szerint tanácsülésen, a Be. 420. § (1) bekezdése 1. mondatának 1. fordulatainak megfelelő összetételben eljárva - miután a felülvizsgálat alapjául szolgáló feltétlen eljárási szabálysértést nem észlelt - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot - a Be. 426. §-ának megfelelően - hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. március 19.

Dr. Molnár Gábor Miklós s. k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s. k. előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s. k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző
NYM